

2019 – DOSARELE PATRIMONIULUI (XXXV): vorba ca și oamenii nu valorează decât dacă sunt la locul lor - urmele meșteșugurilor alimentare - disecă, dar nu vindecă -ce este dreptatea?

PRO BONO PUBLICO
pentru binele public
Dosarele
patrimoniului (XXXV)

Turnul Porții
Cisnădiei
 apărât de
1457 **1839**
 măcelari

1824 - 1887
Johann Böbel
 brutarul
 înscris cu
 litere de aur
 în istoria
 artei sibiene

Platon
 scopul
 statului
 este
 realizarea
 binelui
 tuturor
înțelepciune
curaj
cumpătare
 Ce este
 dreptatea?

Indigenous Languages

Anul CARȚII în ROMANIA
Romanian Villages
 Explore a village and discover
 centuries old architecture and
 traditional ways of life

Casa artelor
Piața Mică
hala breslei 1370
măcelarilor

vorba ca și oamenii nu valorează decât dacă sunt la locul lor a fi slab și bogat este lucrul cel mai rău dintre toate, din cauză că bogăția atrage atenția celor cu voința și puterea de a ne-o lua

Scriitorul francez Antoine de Rivarol (1753-1801) afirma că „vorba ca și oamenii nu valorează decât dacă sunt la locul lor”, iar „filozofii sunt mai degrabă anatomici decât medici: disecă, dar nu vindecă”. Evoluția filozofiei nu poate fi înțeleasă fără filozoful Greciei antice și fondatorul Academiei din Atena - Platon (427-347 î.e.n.) -, cel care a pus bazele filozofiei occidentale și a științei fiind considerat fondator al religiei și spiritualității occidentale. Platon a susținut că scopul statului este realizarea binelui tuturor, trebuind să domnească dreptatea, fiecare om ocupându-se de ceea ce-i este orânduit prin funcția sufletească dominantă: cei capabili de practicarea virtuții rațiunii (**înțelepciunea**) – elaborează legi, cei capabili de practicarea vieții părții pasionale (**curajul**) – se ocupă cu apărarea, cei înzestrați cu posibilitatea practicării vieții corespunzătoare părții apetente a sufletului (**cumpătarea**) sunt responsabili de asigurarea resurselor; astfel, exista o ierarhie a claselor sociale, determinate natural: înțelepții, militarii, agricultorii și meșteșugarii. În viziunea lui Platon „cetatea” sau statul ideal - conform dialogului din „Republica” - nu este un proiect politic, ci o analogie utilizată pentru a răspunde la întrebarea „Ce este dreptatea?”!

În lupta pentru păstrarea privilegiilor și a averilor acumulate în timp, o cetate medievală știa să își mobilizeze cetățenii!

La 1457, breasla măcelarilor din Sibiu a primit spre apărare Turnul Porții Cisnădiei, croitorii – poarta Turnului, cizmarii – poarta Ocnei, iar cojocarii – poarta Elisabeta. În apărarea Turnului Porții Cisnădiei, măcelarii s-au afirmat ca buni luptători, turnul fiind considerat un simbol al rezistenței sibienilor în lupta cu inamicii. Deși turnul a fost lovit de trăsnet (la 27 iunie 1594), el a fost reclădit în același an, istoricii afirmând că pe sub el a intrat Mihai Viteazul în cetate, după ce a câștigat bătălia de la șelimbăr (1599). Poarta Cisnădiei a fost demolată în 1839, vechiul turn - reprezentativ pentru arhitectura medievală - având trei etaje, cu metereze dreptunghiulare, fiind prevăzut cu un turnuleț cu orologiu, iar pentru traversare având trei deschideri boltite: una centrală pentru trăsuri și căruțe și două laterale - pietonale. Știați că în 2006, primarul Klaus Johannis a inițiat un concurs de proiecte pentru refacerea acestui turn? Noul turn urma să respecte dimensiunile și forma originală, având în interior o sală de expoziții, o cafenea și un punct de informare turistică, ultimul etaj (accesibil cu liftul) fiind un punct de belvedere ideal. Concursul s-a ținut, dar proiectele depuse nu au fost agreate de comisia zonală a monumentelor istorice!

De ce Primăria Sibiului nu a continuat proiectul? Ideea de a îmbina trecutul cu modernul - la intrarea în vechiul centru istoric - poate asigura un echilibru în dezvoltarea infrastructurii culturale sibiene! Prin reconstruirea turnului și asigurarea fluentei circulației, ansamblul de piețe (Mare-Mică) ar avea un corespondent viabil și funcțional – la capătul pietonalei N. Bălcescu - în noul centru cultural asigurat de Turnul Cisnădiei - Biblioteca ASTRA - Casa Teutsch - parcul ASTRA, parcul având nevoie de o reevaluare și amenajare peisagistică, inclusiv prin iluminat. Reconstruirea vechiului turn al măcelarilor ar putea asigura o ofertă constantă de evenimente, locul de vad pietonal conectând cultural centrul istoric cu centrul hotelier (Ibis – Ramada – Continental Forum, din piața Unirii) situat în nodul de trafic rutier al municipiului.

Toate turnurile - amintite mai sus - făceau parte din a treia centură de fortificații, fiind demolate în cursul sec. XIX; singurele imagini ale acestora au fost moștenite datorită unui meșter brutar (franzelar) - Johann Böbel (1824-1887) - acesta immortalizându-le în picturi în acuarelă. Istoricii sibieni susțin că acesta ar fi locuit pe strada Avram Iancu (lnr. 16), casa lui fiind cunoscută ca „weinhaus” (o vinărie). Din puținele informații existente, am aflat că Johann Böbel a fost starostele breslei brutarilor, membru permanent în sfatul orașului, fiind un pasionat al cultivării frumosului și păstrării tradițiilor, un veritabil luptător pentru apărarea monumentelor vechii cetăți a Sibiului. În istoria artei orașului, Johann Böbel a fost singurul meseriaș - franzelar înscris cu litere de aur, nu pentru practicarea meseriei de bază ci pentru activitatea de pictor amator, dăruind posterității printre puținele imagini romantice ale târgului medieval sibian.

În Sibiul „**oraș al breslelor**” și regiune gastronomică europeană, în lipsa hărților distincte, turiștii pot descoperi urmele breslelor meșteșugurilor alimentare, măcelarii fiind cei mai reprezentativi. În „**Orașul de Sus**”, singura stradă cu nume de breaslă a fost cea a „**măcelarilor**” (în 1751-Fleischergasse) - actuala Mitropoliei - atestată documentar la 1494 (păstrându-și numele până în 1989), fiind drumul care unea Poarta Cisnădiei și hala măcelarilor. Știați că „**hala măcelarilor**” este cea mai veche „**casă de breaslă**” din Transilvania (atestată la 1370), aceasta fiind astăzi monumentul istoric „**Casa artelor**” (Piața Mică nr. 21)? Știați că aici a fost sediul breslei măcelarilor, construcția ei fiind prototipul halei comerciale din evul mediu, parterul deschis cu

arcade protejând atât mărfurile, cât și oamenii, în practicarea comerțului stradal? În „**Orașul de jos**”, vechea breaslă a brutarilor este amintită doar prin strada Brutarilor (din 1936), la 1872 strada numindu-se Bäckergasse. știați că până nu demult, aproape pe fiecare stradă exista câte o brutărie, unde persoanele din vecinătate puteau comanda să li se coacă pâine la preț mic, existând chiar și o brutărie militară (pe vechea stradă Elisabeta – azi, 9 Mai, la nr. 660)?

Pe strada „**Tg. Vinului**” se ținea - prin sec. al XVI-lea - un târg de vite (mutat pe locul de azi al pieții Unirii), piațeta păstrând numele locului unde negustorii de vinuri își vindeau licoarea bahică (la 1872 – Weinanger). La intersecție, se ramifică „**Tg Peștelui**”, istoria consemnând aici o grădină de trandafiri, desființată în 1851 (era și un târg al trandafirilor?). Mai există strada „**Pescarilor**” (în 1874 – Fischergasse), dar și a „**Lăptăriei**” (în 1874 – Schweizergasse), aici existând o mare lăptărie cu vaci elvețiene (în sec. XIX). Cine mai știe că pe str. **Hameiului** (1874 – Hopfengasse) exista fabrica de bere Edi?

Pe str. **Berăriei**, spațiul s-a sistematizat înființându-se piața Habermann (în amintirea unei vechi berării); aici se constată că o parte din farmecul spațiului medieval s-a pierdut, investitorii declarând că și-au propus să construiască un „hub cultural, care să apropie oamenii, să atragă turiști” - „punct important de susținere al economiei și culturii gastronomice locale”!

(va urma)

Marius HALMAGHI

Sursa online:

<http://www.tribuna.ro/stiri/cultura/dosarele-patrimoniului-xxxv-vorba-ca-si-oamenii-nu-valoreaza-decat-daca-sunt-la-locul-lor-146667.html>

The screenshot shows a web browser window with the URL www.tribuna.ro/stiri/cultura/dosarele-patrimoniului-xxxv-vorba-ca-si-oamenii-nu-valoreaza-decat-daca-sunt-la-locul-lor-146667.html. The page features the Tribuna logo with the tagline "Dintotdeauna pentru totdeauna!". A navigation menu includes: Eveniment, Actualitate, Stiri de pe strada mea, Sport, Cultura, Sanatate, Timp liber, Tribuna femeilor, and Descopera lumea. The main article title is "Dosarele patrimoniului (XXXV): vorba ca și oamenii nu valorează decât dacă sunt la locul lor -". Below the title, it shows the date "05.09.2019 23:57", "228 vizualizari", and "0 comentarii". There is also a small image of a hand holding a camera.

În: Tribuna, 05 septembrie 2019